PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Iloisuudella ja yhteistyöllä koulusta saadaan toimiva, turvallinen ja mukava. **OPETTAJA MARJA-LIISA KIIVERI, PIIPSJÄRVEN KOULU**

11.08.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 5.23
ja laskee kello 21.26
Oulussa kello 4.49
ja laskee kello 21.55
Utsjoella kello 3.48
ja laskee kello 22.42

Päivän sana

11.8. Karmelinvuorella Elia kääntyi kansan puoleen ja sanoi: ”Kuinka kauan te horjutte puolelta toiselle? Jos Herra on Jumala, seuratkaa häntä, jos taas Baal, seuratkaa sitten häntä!” 1. Kun. 18:21
12.8. Aamusta keskipäivään saakka he sitten kutsuivat Baalia huutaen: ”Baal, Baal, vastaa meille!” Ei kuulunut ääntä, ei tullut vastausta, vaikka he hyppivät paikalle rakennetun alttarin ympärillä. 1. Kun. 18:26

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Sanna, Susanna, Sanni, Susanne
Huomenna tiistaina: Klaara

Mietelause

On vain kaksi voimaa maailmassa: miekka ja ajatus. Ajan pitkään ajatus aina voittaa miekan.
Napoleon I

MERKKIPÄIVIÄ

60-VUOTIAS
Maanviljelijä
Sampo Seppälä
12.08. Mäntsälä.
Juhlat lähipiirin kanssa matkoilla.

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

TERVEENÄ TYÖSSÄ

80 prosenttia riittää

Mitä luulet, olisiko mahdollista, että Suomen tunnetuin keihäänheittäjä Tero Pitkämäki heittäisi joka kerta yhtä pitkän ennätysheiton? Tai peräti parantaisi tulostaan päivittäin? Se ei taida olla mahdollista, eikä se ole edes tavoite. Kilpaurheilija antaa kaikkensa vain hyvin harvoin. Muutoin heitot loppuisivat lyhyeen.

Kasvatustieteen professori Juha T. Hakala on tunnettu työssä jaksamisen puolestapuhuja. Hän on muun muassa esittänyt käsitteen turmaraja. Turmaraja on sellainen suoritustaso, joka riittää arkityössä. Jos mennään sen alle, siis tehdään työt huonommin, seuraa ongelmia. Mutta paremminkaan ei kannata tehdä.

Mutta eikö aina pitäisi yrittää tehdä työt niin hyvin kuin voi, sadan prosentin suoritustasolla? Kyse on kuitenkin siitä, ettei sellaisella menettelyllä jaksa koko työuraa. Jossain vaiheessa tulee stoppi ja työura katkeaa kenties kokonaan, kun henkiset voimavarat tai fyysinen kestävyys on käytetty ennenaikaisesti loppuun.

Missä turmaraja sitten kulkee? Sen voi oppia aikaa myöten vertaamalla muiden töihin. Eivät ne naapureiden tai kollegojen hommat aina niin laadukkaita ole. Useimmiten kahdeksankymmenen prosentin suoritustaso on aivan ok. Huippusuoritteet säästetään todellisiin tarpeisiin.

Teoriassa idea on helppo hyväksyä. Ehkä hankalampaa on henkinen oppiminen siihen, että vähemmän onkin enemmän. Turmarajalla eli juuri hyväksyttävissä olevalla tasolla työskenneltäessä saadaan lopulta enemmän aikaan. Silloin jaksaa työssä ja pysyy paremmin terveenä. Tosipaikan tullen jää vielä kirivaraa ja siihen on voimia. Läheisillekin jää aikaa. Työuran on mahdollista pidentyä.

Meillä kaikilla taitaa olla lähes sisäänrakennettuna ajatus, että työssä pitää tehdä parhaansa. Joskus onkin tilanteita, ettei vähempi riitä, mutta niitä tilanteita on todellisuudessa melko harvoin.

Työn hallinnan tunne menetetään, jos yritetään aina parasta, koska silloin mikään aika ei riitä. Se johtaa lisäajan ottamiseen nukkumisesta, liikunnasta, harrastuksista, läheisiltä. Ehkäpä tästä tulee vitsinäkin kuultu 110-prosenttinen työpanos.

Parempi valtti työssä on iloinen mieli ja joustavuus kuin täydellinen suoritus.

KARI AIKIO
on MTK-Hämeen aluepäällikkö.
kari.aikio@mtk.fi

Lahden filmihanke palkittiin vuoden kotiseututekona

Hämeenlinnassa viikonvaihteessa vietetyillä valtakunnallisilla kotiseutupäivillä julkistettiin Suomen Kotiseutuliiton valitsemat vuoden kotiseututeko ja vuoden kaupunginosa.

Vuoden kotiseututeoksi on valittu Lahti-filmit talteen ja esille -hanke, joka on Lahtiseuran, Päijät-Hämeen elokuvakeskuksen ja Lahden Videokuvaajien yhteistyöprojekti.

Hankkeessa kerätään ja digitoidaan paikallishistoriallisesti arvokasta filmi-, video-, äänite- ja valokuva-aineistoa ja pelastetaan aineistoa jälkipolville.

Tarkoitus on myös on viedä dokumentit nettiin. Hankkeelle avataan elokuussa kotisivut osoitteeseen *www.kotiseutufilmit.fi* sekä Facebook-sivut.

Pispala on vuoden kaupunginosa

Tampereen Pispala on vuoden kaupunginosa 2014. Pispala on hyvä esimerkki perinteisestä suomalaisesta 1800-luvun jälkipuoliskolla rakennetusta esikaupunkialueesta, joita syntyi teollistumisen mukanaan tuoman muuttoliikkeen seurauksena.

”Alue on säästynyt nykypäivään poikkeuksellisen hyvin, mikä on suurelta osin asukkaiden oman aktiivisuuden ansiota. Idyllinen Pispala on nykyään Tampereen tunnetuimpia alueita ja kaupungin matkailun vetonaula”, sanoo valintaraadin puheenjohtaja, Turun yliopiston kulttuurihistorian dosentti **Rauno Lahtinen**.

Pispalalaiset ovat ahkeria kansalaisvaikuttajia ja siellä toimii muun muassa kymmeniä yhdistyksiä. Paikallisiin tapahtumiin voi tutustua Pispalan portaat -nettisivustolla, jolta voi helposti tarkistaa, mitä kaupunginosassa tapahtuu.

Kotiseutuliike on toiminut Suomessa jo 120 vuotta, sillä vuonna 1894 Lohjalla perustettiin Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät.

Suomen Kotiseutuliitto perustettiin vuonna 1949.

MT

JUHA SARKKINEN

Opettajat Marja-Liisa Kiiveri ja Tarja Kortessalmi valmistelivat perjantaina koululuokkaa valmiiksi oppilaita varten.

Piipsjärven uusi kyläkoulu avaa tänään ovensa Oulaisissa

Kun muualla kyläkouluja suljetaan, Oulaisten Piipsjärvellä soudetaan vastavirtaan: kyläkoulu aloittaa toimintansa yhdeksän vuoden tauon jälkeen. Uudessa koulussa on 17 oppilasta, mutta määrän odotetaan kasvavan.

Kynät, maalit, vihot ja aapiset odottavat järjestyksessä uusia koululaisia.

Piipsjärven koulussa on kolme luokkahuonetta, joista yksi on tänä syksynä vielä tyhjillään.

Oulaisten Piipsjärvellä koululaiset tallustavat tänään oman kylän kouluun ensimmäistä kertaa yhdeksään vuoteen.

”Olemme hyvin tyytyväisiä ja onnellisia, että uusi koulu on saatu pystyyn. Monet vaiheet piti käydä läpi ennen koulun avaamista”, toteaa **Marja-Liisa Kiiveri.** Hän on toinen Piipsjärven koulun opettajista.

Yhdeksän vuoden tauko

Piipsjärven koulu suljettiin vuonna 2005 homevaurion takia.

Oppilaat ja henkilökunta jomuuttivat keskustan kouluihin.

Kolme vuotta sitten rakennus purettiin. Jäljelle jäi vain pihan hyväkuntoinen liikuntasali, joka on nyt uuden koulun käytössä.

Kaupunginvaltuusto päätti joulukuussa 2012, että Piipsjärven koulu rakennetaan uudestaan. Rakentaminen alkoi viime vuonna.

Tänään maanantaina koulussa alkaa opetus yhdeksän vuoden tauon jälkeen.

Epävarmuus karsi oppilaita

Tie koulun avaamiseen on ollut pitkä. Kouluhanke ei saanut valtionapua, vaan se on kokonaan Oulaisten kaupungin rahoittama.

”Aluksi esitystä vastustivat lähes kaikki kaupungin virkamiehet, mutta valtuusto hyväksyi suunnitelman vuonna 2012”, kertoo Piipsjärven koulun tukiyhdistyksen puheenjohtaja **Raijo Rajaniemi**.

Hyväksymisen jälkeen kouluhanketta on yritetty kaataa monta kertaa.

Viimeisen kerran kättä väännettiin vielä juuri ennen juhannusta, kun koulun avaaminen oli vaakalaudalla. Valtuusto päätti, että koulu avataan, vaikka sen oppilasmäärä on tavallista pienempi.

Piipsjärven koulussa aloittaa yhteensä 17 oppilasta. Alun perin luku oli 33, mutta koulun avaamiseen liittyvä epävarmuus karsi oppilasmäärää.

”Vielä kesäkuussa ei tiedetty, avataanko koulua lainkaan. Toivottavasti oppilasmäärä saadaan kasvuun”, Kiiveri toteaa.

Kylän ja koulun yhteistyötä

Kiiveri kiittelee kylän väkeä aktiivisuudesta.

”Uuden kyläkoulun avaaminen on nykypäivänä hyvin erityislaatuinen tapahtuma. Täällä se on ollut maalaiskylän ihmisten ansiota.”

”Jatkossa kehitetään koulua positiivisessa hengessä yhdessä kylän kanssa. Koulu on koko kylän ponnistus ja kyläläisten ansiota, joten yhteistyötä kyläyhdistyksen kanssa tehdään.”

Ennen Piipsjärven koulua Kiiveri on ollut opettajana Juho Oksan koulussa.

Piipsjärven koulu on hallinnollisesti Juho Oksan kouluun sivupiste. Rehtori on yhteinen, mutta Piipsjärven koulun kaksi opettajaa ovat koulunsa vastuuopettajia.

Tilat ja teknologia uutta

Uudessa koulurakennuksessa on kolme luokkaa, joista tänä syksynä käytössä on kaksi. Koulussa on kaksi yhdistelmäluokkaa.

Toisessa opiskelevat ykkös- ja kakkosluokkalaiset ja toisessa kolmos–nelosluokkalaiset.

”Tilaa on vielä esimerkiksi esikouluryhmälle tai viitos- ja kuutosluokkalaisille”, Kiiveri kertoo.

Miltä opettajasta tuntuu aloittaa uudessa kyläkoulussa?

”Meillä on uudet tilat ja uutta teknologiaa. Voiko hienommin koulun edes aloittaa”, Kiiveri riemuitsee.

”Iloisuudella ja yhteistyöllä koulusta saadaan toimiva, turvallinen ja mukava.”

Koululla kehitystä kylään

Rajaniemi sanoo, että uuden koulun myötä Piipsjärvestä tulee Oulaisten kehittyvin kylä.

”Koulu houkuttelee ihmisiä asumaan täällä, sillä kylästä on Ouluun hyvät kulkuyhteydet.”

Oppilasmäärän ennustetaan kasvavan.

”Laskelmien mukaan Piipsjärven koulussa on vuonna 2018 noin 40 oppilasta. Lisäksi täällä toimii esikoulu”, Rajaniemi kertoo.

LIINA NIITTYMAA

KOULUT

Noin 59 000 ekaluokkalaista

Tänä syksynä koulutiensä aloittaa Opetushallituksen arvion mukaan 59 000 ekaluokkalaista.
Peruskoulujen määrä on pienentynyt lähes puoleen vuodesta 1990. Nyt Suomessa on 2 550 peruskoulua. Määrä on yli 160 koulua pienempi kuin viime vuonna.
Lakkautetut koulut ovat pääasiassa pieniä, alle 50 oppilaan kouluja.
Uusia kouluja on viime vuosina avattu vain muutamia. Vuonna 2013 täysin uusia kouluja perustetiin kolme.

KIRJA

Arkea kannattelevia naisia

Orimattilalaisen **Mila Teräksen** (s. 1975) romaani kertoo lähinnä kahdesta sukupolvesta.

Teresa on avioitunut turkkilaisen miehen kanssa. Hän tulee nelivuotiaan Salme-tyttären kanssa Istanbulista Suomeen huolehtimaan isoäitinsä viimeisistä viikoista. Äidin ja uhmakkaan tytön välit eivät ole ongelmattomat.

Romaanin toinen näkökulma on isoäidin. Helvi elää mielessään raskaita sotavuosia ja toimii lottana sotasairaalassa. Hän kokee äitinsä tuskan, kun veli kaatuu rintamalla. Avioliitto sodan vammauttaman Taiston kanssa kääntyy karuksi.

Aiemmin nuorten- ja lastenkirjoja kirjoittaneen Mila Teräksen romaani virittelee odotuksia moneen suuntaan. Osin kokonaisuus jää teemojensa suhteen hajanaiseksi, mutta silti romaanissa on paljon hyvää.

Etenkin Helvin arki sodan seurausten kohtaajana hoitotyössä välittyy vahvasti. Vaikka viime vuosina on ilmestynyt lukuisia sotavuosiin eläytyviä romaaneja, Mila Teräksen luoma lotta täydentää niitä perustellusti.

Välähdykset istanbulilaisesta elämänmuodosta tuovat eksoottista lisää. Harmaitten enkelien ydintä onkin arjen kannatteleminen eri aikoina ja eri kulttuureissa. Ruoka on siinä olennainen osa. Läheisten ruokkiminen on rakkautta, vaikka se välillä vääntyy kiukuksi: Nyt syöt!

Teresan äidin kohtalo jää ohueksi. Isän, Helvin pojan, väkivaltaisuutta väläytetään. Aikuisen Teresan ja isän välisissä kohtaamisissa paljastuu alitajunnan tunnelukot.

Kuten sota jättää jälkipolviin asti heijastuvat traumansa, traumoja jättää perheväkivaltakin.

Pieni Salme puhuu yli romaanin puolen välin vain turkkia.

Vieras kieli korostaa nelivuotiaan vierautta ja toisen kulttuurin mukana oloa, mutta lapsen ilmaisun sävyillä olisi lukijalle merkitystä.

Äidin mielteet ja vastaukset eivät aina kerro tytön sanojen sisältöä.

ANELMA JÄRVENPÄÄ-SUMMANEN

Mila Teräs: Harmaat enkelit. 219 sivua. Karisto.

KIRJA

Äyskosken kuohuissa

Tervon Äyskoski esiintyy sekä kuvissa että tekstissä **Juha Jormanaisen** kirjassa Taimenvirran vuosi.

Tervon kunnan ja Tervon osuuspankin nykyisin omistamaa koskea kirjoittaja kehuu Suomen upeimmaksi taimenvirraksi. Todisteena kirjassa on yli sata kuvaa koskesta, kalastajien kanssa ja ilman.

Jormanainen rinnastaa saimaannorpan ja taimenen. Hänen mukaansa molemmat ovat erittäin uhanalaisia lajeja.

Lajien ero on siinä, että saimaannorppa on kokonaan rauhoitettu, taimenen saa kiskoa väkisin virrasta mitattavaksi ja valokuvattavaksi.

Jormanainen ihannoi kirjassa pyydystä ja päästä -kalastusta.

Koski- ja taimenkuvien lisäksi kirjassa on kuvia erilaisista vieheistä.

Tapetinomaiselle ruskealle paperille painetun kirjan teksteistä osa on vaikeasti luettavaa käsialan tapaista typografiaa.

REIJO VESTERINEN

Juha Jormanainen: Taimenvirran vuosi. 223 sivua. Readme.